

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО НАВЧАННЯ ЖИВОПISY: МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПIS У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ

ПОТУЖНИЙ М. Д.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. На сьогодні «Інтер'єри» стають достатньо важливим образно-символічним елементом в архітектурних проектах, а тому монументальний живопис у сучасному інтер'єрі набуває особливої уваги. На основі розгляду та аналізу методів із теорії та практики сучасної мистецької освіти, переосмислення результатів творчої живописної практики студентів, можливо визначити стосовно рівня їх професійної підготовки, що нагальною є потреба послідовного та цілеспрямованого залучення їх до «соціокультурно-монументального» досвіду у просторі утворення нової якості архітектурного середовища, що передбачає оновлення наукових підходів, технологій та методик мистецького навчання як цілісного та комплексного доповнення і до ще фактично нової дисципліни «Дизайн інтер'єру».

Основний зміст. В контексті уваги до монументального живопису, суттєвими є положення: в монументальній творчості реалізуються соціокультурні запити, формується комфортне середовище, а результати стверджуються на засадах синтезу мистецтв; конкретні архітектурні умови, містобудівна ситуація, призначення, функції, стилеві особливості об'єкта, безпосередньо створюють ідею твору, диктують його композиційну побудову, колористику, образотворчу мову; специфіка монументального живопису в архітектурі полягає в тому, що необхідно застосовувати в комплексі різноманітні методи та технологічні навички. При цьому, «у сучасній архітектурі не враховується та не аналізується постать автора проекту, немає зацікавленості в узагальненні результатів його творчості у співдружності та взаємозв'язку з фахівцями поріднених професій – художниками, скульпторами, майстрами декоративного та монументального мистецтва» [1].

На нашу думку, монументальний живопис у сучасному інтер'єрі поєднується із уявленнями про «Сценарні методи» навчання, про «синтез мистецтв як особливий жанр мистецтва, який називають монументальним» та уявленнями про результат утвореного. Так, із ідеї використання сценарних методів у викладанні архітектурних дисциплін, виявляється, що «в архітектурній практиці домінували методи, коли об'єкт формувався на основі стандартів і моделей, а реальне проектування проходило за допомогою пошуку і підбору

готових зразків і прототипів, що задовольняють вихідним даним і нормам, виявляючи проблему у практиці «Метафізичної презентації» проектів, то, при цьому, явно, що характерний набір точок – відповідно кадрів або епізодів реального сприйняття об'єднується в послідовний сценарій»(С.Г.Буравченко) [2, с. 80-105]. Таким чином, мова йде і про «синтетичного рівня послідовність як «індуктивність» монументального живопису у сучасному інтер'єрі, «як середовищі, яке створене для комфортного перебування та протікання важливих процесів людської діяльності» (Л.Бондар) [3, с. 15] на засадах використання сучасних екологічних тенденцій (Л. Р. Гнатюк, Т. С. Синиця) [4, с. 47-56].

До уявлення про «синтез мистецтв як особливий жанр мистецтва, який називають монументальним»: це пластичне просторове мистецтво, пов'язане з архітектурою і навколишнім простором, яке включає в себе ідейно завершені твори великого формату; в основі монументальних архітектурно-пластичних композицій взаємодія архітектури, скульптури, живопису розвиваються начебто у трьох основних аспектах: просторовому, пластичному і колористичному; вступаючи в синтез із архітектурою, художні твори набувають спільних ознак, інше суспільне звучання та новий для них характер суспільного вжитку» (А.П.Полубок) [5, с. 189-194]. Із сучасних уявлень про результат утвореного виокремлюється наступне: незмінним наслідком змін у композиційно-просторових характеристиках сучасних інтер'єрів, як свідчить аналіз монументальних проектів, стала зміна образної мови монументально-декоративного мистецтва, зокрема, і його нових форм; сьогодні, коли знаємо про тенденції дизайну, знайомі із основними принципами інтер'єру та стилю - що саме виглядає добре та, головне, чому це виглядає добре, є потреба думати про те, як ми прикрашаємо свою оселю, а не зосереджуватися на тому, чим ми прикрашаємо» (Ф.Рамстедт) [6, с. 8]; так як головна мета абстракціонізму – досягнення гармонії, то формування інтер'єру з нотками абстрактного експресіонізму–це вже створення яскравої життєрадісної атмосфери[7]; у монументальному живописі дизайн візуального образу поєднується із основними моделями інтерпретації: міметичний, що включає створення речей такими «як вони є»; інтенціональний як власнепозасвідоме бачення «те, що веде мене зсередини туди, куди я хочу»; конструктивістській (включає чи семіотичний і дискурсивний підходи), об'єкти візуального образу використовують мову або будь-яку систему знаків для створення значень.(С. Холл); із факторів, що формують перцептивний образ належать аспекти, кожен з яких відіграє свою важливу роль при перцептивному сприйнятті: формування перспективних

ракурсів, зменшення «коридорного» простору, врівноважена/не врівноважена композиція, горизонталі: вертикальне компоновання об'єкту чи вертикальне, нюанс та контраст певних частин будівлі відносно інших, ознаки законів метро-ритму, симетричність, асиметричність чи дисиметричність тощо» (Д.І. Філіппова) [8, с. 100-102].

На основі теми нашого дослідження, що обумовлена актуальністю створення монументально-декоративного живопису у сучасному інтер'єру, метою практичного заняття установлюємо виявлення особливостей створення інтер'єрів засобами монументально-декоративного живопису та практичне виконання ескізу розпису. Метод навчально-творчого підходу як «Сценарний метод» ґрунтується на положеннях: монументально-декоративне панно має бути створено відповідно до дизайну інтер'єру або екстер'єру, має відповідати стилю у якому виконане приміщення; концепція проекту (дизайн-концепція) утворює змістове ядро, з якого розгортаються усі проектні рішення; структуру дизайн-концепції монументально-декоративне панно обумовлює: ідеологія проектної розробки, яка визначає ціннісну орієнтацію, соціальнокультурні орієнтири й художній ідеал; система принципів проектування об'єкта; принципова проектна модель — образ об'єкта; попереднє соціально-економічне обґрунтування ефективності вирішення проблеми; звертається увага на принцип сприйняття кольорів та форм як важливий виражальний фактор використання живопису в інтер'єрі, а звідси зазначається, що «стіни несуть найбільше колірне навантаження в інтер'єрі, а також є фоном для меблів і декоративних предметів» (Е.Обуховська) [9, с. 108-114]. Для підсумку результатів застосовані критерії, що виявляють рівень образного мислення, художньо-образну виразність зображень, технічну майстерність, єдність стильового рішення, якісний рівень завершеної роботи, цілісність композиції і образу, узагальнення в роботі, як показник передачі форми, характеру і особливостей зображення.

Висновки. На основі проведеного дослідження стало можливим теоретично обґрунтовано та сконструйовано практичну модель підготовки студентів у взаємодії цільового, змістового, процесуального і оцінювально-результативного блоків як підсистем, що було враховано при розробці концептуального проекту до створення сучасного монументально-декоративного живопису, що формує унікальний характер громадських приміщень. Нашою метою практичного заняття було створення якісного дизайн-проекту із монументальним живописом, який пристосований до побажань замовника, є актуальним сучасним модним тенденціям у дизайні сучасних інтер'єрів.

Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі інших складових взаємозв'язків архітектури у контексті мистецтва Муралів, так як із часом відношення до муралів не змінилося, а набуло ще більше монументально-функціональних потреб.

Література:

1. Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі / за заг. ред. д-ра іст. наук В. В. Карпова. – Рига, Латвія: Baltija Publishing, 2021. – 604 с.
2. Буравченко С.Г. Використання сценарних методів у викладанні архітектурних дисциплін // Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі: колективна монографія / За заг. ред. д-ра іст. наук В. В. Карпова. — Рига, Латвія: “Baltija Publishing”, 2021. — 604 с. - с. 80-105.
3. Бондар Л. Дизайн інтер'єру в Україні: інтер'єрні рішення в житлових приміщеннях. – К. : Ниола-Пресс, 2021. – 400 с.
4. Гнатюк Л. Дизайн інтер'єрів офісних приміщень з використанням сучасних екологічних тенденцій / Л. Р. Гнатюк, Т. С. Синиця // Теорія та практика дизайну : збірник наукових праць. – 2016. – Вип. 9. – с. 47-56.
5. Полушок А. П. Синтез мистецтв як процес взаємодії архітектури і пластичних мистецтв. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. -2017. - Випуск 49. - с. 189-194.
6. Рамстедт Ф. Мистецтво затишку. Практичний посібник зі стилю та дизайну інтер'єру. – Київ: ArtHuss, 2021. – 240с.
7. Філософія архітектурної творчості: навчальний посібник / С. Г. Буравченко, В. В. Карпов, Л. Н. Бармашина, О. Г. Пивоваров, Н. В. Бжезовська ; за заг. ред. канд. архіт., проф. С. Г. Буравченка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 228 с.
8. Філіппова Д. І. Формування рецептивного образу як спосіб гармонізації архітектурного простору //Матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції 21 листопада 2019 р.:Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору. -К.: КНУБА, 2020. -216 с. - с. 100-102.
9. Обуховська Е. Проблеми сучасного стану дизайну інтер'єрів спеціалізованих середніх навчальних закладів // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2010. – с. 108-114.